

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 04.04.1966, sp. zn. 5 Cz 10/66, ECLI:CZ:NS:1966:5.CZ.10.1966.1

Číslo: 44/1966

Právní věta: Jestliže je určována vyživovací povinnost za dobu minulou, pak nesmí být opomenuto zjištění, jaké částky byly rodičem na výživném již poskytnuty, zda tyto částky odpovídaly hlediskům uvedeným v § 96 odst. 1 zák. o rod., zda rodič nepřispíval případně na výživu nezletilých dětí i jinak, např. naturálně, což by bylo nutno též zhodnotit. Přitom by ovšem bylo nutno uvážit, zda nešlo pouze o příležitostná plnění v době styku otce s dětmi, která by svou povahou nepřekračovala výdaje, jež nelze na výživné započítat proto, že šlo o běžné dárky, či jiná podobná plnění, která nesměřovala k uspokojování odůvodněných potřeb nezletilých dětí. Ani tehdy, když se rodiče dohodnou o výživném i o počátku jeho plnění ze strany povinného, nemění se nic na povinnosti soudu zkoumat při schvalování dohody ve smyslu § 50 odst. 2 a § 26 odst. 2 zák. o rod., zda dohodnutý počátek vyživovací povinnosti odpovídá dosavadnímu plnění výživného rodiči.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 04.04.1966

Spisová značka: 5 Cz 10/66

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dohoda rodičů, Příspěvek na výživu dítěte, Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 96 odst. 1

§ 26 odst. 2

§ 50 odst. 1

§ 50 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44/1966 sb. rozh.

Jestliže je určována vyživovací povinnost za dobu minulou, pak nesmí být opomenuto zjištění, jaké částky byly rodičem na výživném již poskytnuty, zda tyto částky odpovídaly hlediskům uvedeným v § 96 odst. 1 zák. o rod., zda rodič nepřispíval případně na výživu nezletilých dětí i jinak, např. naturálně, což by bylo nutno též zhodnotit. Přitom by ovšem bylo nutno uvážit, zda nešlo pouze o příležitostná plnění v době styku otce s dětmi, která by svou povahou nepřekračovala výdaje, jež nelze na výživné započítat proto, že šlo o běžné dárky, či jiná podobná plnění, která nesměřovala k uspokojování odůvodněných potřeb nezletilých dětí. Ani tehdy, když se rodiče dohodnou o výživném i

o počátku jeho plnění ze strany povinného, nemění se nic na povinnosti soudu zkoumat při schvalování dohody ve smyslu § 50 odst. 2 a § 26 odst. 2 zák. o rod., zda dohodnutý počátek vyživovací povinnosti odpovídá dosavadnímu plnění výživného rodiči.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. března 1966, [5 Cz 10/66.](#))

Rodiče nezletilých dětí jsou manžely, nežijí však ve společné domácnosti. Z údajů matky v návrhu ze dne 7. ledna 1965 na úpravu vyživovacích povinností otce a ze shodných vyjádření obou rodičů učiněných během řízení vyplynulo, že matka odešla s nezletilými dětmi ze společné domácnosti již v srpnu 1962 a že od této doby otec přispíval matce na jejich výživu částkou Kčs 500,- měsíčně mimo přídavky na děti. Při jednání před soudem uzavřeli rodiče se souhlasem opatrovníka dětí dohodu, podle níž byly všechny děti svěřeny do výchovy matky, a otec se zavázal dnem 1. ledna 1965 přispívat na výživu nezl. J. částkou 300 Kčs, nezl. H. rovněž částkou 300 Kčs a nezl. E. částkou 200 Kčs měsíčně s tím, že dospělé výživné bude splácet v měsíčních splátkách po 100 Kčs spolu s běžným výživným od 1. 3. 1965 pod ztrátou výhody splátek.

Okresní soud Brno-venkov uvedenou dohodu rozsudkem ze dne 18. února 1965, č. j. Nc 6/65-12 schválil.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem, že rozsudkem okresního soudu Brno-venkov byl porušen zákon, a tento rozsudek zrušil.

Z odůvodnění:

Podle § 50 odst. 1 zák. o rod. upraví soud i bez návrhu práva a povinnosti rodičů k nezl. dítěti, nežijí-li rodiče spolu; zejména rozhodne, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu. K tomu, aby mohla být provedena uvedená úprava, musí být zjištěny všechny nezbytné skutkové předpoklady. Soud je povinen obvyklými důkazními prostředky zjistit, zda a u kterého z rodičů jsou dány nejvhodnější podmínky pro řádnou výchovu dítěte v souladu s hledisky, vyjádřenými v zákonu o rodině, jaké jsou ve smyslu § 96 odst. 1 zák. o rod. odůvodněné potřeby nezletilého dítěte a jaké jsou schopnosti a možnosti obou rodičů. Přitom nesmí soud pominout, že úpravu podle ustanovení § 50 odst. 1 zák. o rod., zejména pak úpravu vyživovací povinnosti, činí nikoliv od podání návrhu, případně data, na němž se rodiče shodli, nýbrž ode dne, kdy byly splněny podmínky pro určení výživného. Ani tehdy, když se rodiče dohodnou o výživném i o počátku jeho plnění ze strany povinného, nemění se nic na povinnosti soudu zkoumat při schvalování dohody ve smyslu § 50 odst. 2 a § 26 odst. 2 zák. o rod., zda dohodnutý počátek vyživovací povinnosti odpovídá dosavadnímu plnění výživného rodiči. Právo na výživné lze sice přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení (§ 98 odst. 1 zák. o rod., věta před středníkem), avšak to se netýká výživného pro nezletilé děti, které je možno přiznat i za dobu minulou a to za dobu nejdéle tří let zpět ode dne zahájení soudního řízení (§ 98 odst. 1 zák. o rod., věta za středníkem).

Jestliže je určována vyživovací povinnost za dobu minulou, pak nesmí být opomenuto zjištění, jaké částky byly rodičem na výživné poskytnuty, zda tyto částky odpovídaly hlediskům uvedeným v § 96 odst. 1 zák. o rod., zda rodič nepřispíval případně na výživu nezletilých dětí i jinak, např. naturálně, což by bylo nutno též zhodnotit. Teprve pak by mohl být určen počátek vyživovací povinnosti (srov. rozh. č. 127/1954 a č. 53/1957 Sbírky rozhodnutí čs. soudů).

Okresní soud Brno-venkov však podle uvedených zásad nepostupoval. Bude proto jeho povinností, aby v dalším řízení zaměřil pozornost při provádění důkazů především na to, jakým způsobem otec přispíval ode dne, kdy došlo ke zrušení společné domácnosti rodičů, na potřeby nezletilých dětí, a to nejen peněžitými částkami, a zda je pravdivé tvrzení, že poskytoval všem dětem též různá věcná plnění, ošacení a jídla. Přitom by ovšem bylo nutno uvážit, zda nešlo pouze o příležitostná plnění v

době styku otce s dětmi, která by svou povahou nepřekračovala výdaje, jež nelze na výživné započítávat proto, že šlo o běžné dárky, či jiná podobná plnění, která nesměřovala k uspokojování odůvodněných potřeb nezletilých dětí. Pokud bude vyměřováno otci výživné za dobu minulou, nebude možno pominout případné změny v poměrech rodičů v průběhu doby na jedné straně a v rozsahu odůvodněných potřeb dětí na straně druhé. Bude proto nutno vzít zřetel na případné změny nastálé během celého období, např. v majetkových a výdělkových poměrech obou rodičů, v počtu vyživovaných osob, případně ve vzrůstajících potřebách dětí, změnách v jejich zdravotním stavu apod. Teprve náležité zjištění uvedených skutečností poskytne soudu podklad k závěru o správném určení výše a počátku vyživovací povinnosti. Je přirozené, že ani případná dohoda rodičů nemůže zbavit soud povinnosti zjednat si pro své rozhodnutí náležité skutkové předpoklady.

Okresní soud Brno-venkov porušil proto napadeným rozsudkem zákon v ustanoveních § 6, § 120 a § 154 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 50, § 85 odst. 2, § 86 odst. 2, § 86 odst. 1 a § 99 odst. 1 zák. o rod.